

SVM1248 Frølunde-Hulby Kloak, Kirke Stillinge sogn, Slagelse herred, tidl. Sorø amt. Sted nr. 04.03.07.

Kampagne: 20-10-2009 KUAS nr. 2009-7.24.02/SVM-0011

Forundersøgelse af ca. 15.000 kvm. stort areal før udbygning af bassinanlæg til spildevandsledninger mellem Vemmelev og Korsør Rensningsanlæg. Undersøgelsen gav ingen arkæologiske resultater, da arealet var stærkt forstyrret af tidligere anlægsarbejder og påførte materialer.

SVM01248-1. Sagsarealet med søgegrøft og maskinen set fra Vest.

Indhold

Abstract	2
Undersøgelsens forhistorie	3
Administrative data	3
Topografi, terræn og undergrund	3
Målesystem	4
Øvrige data	6
Udgravningsmetode	7
Undersøgelsens resultater	7
Fremtidigt arbejde på stedet.....	7
Anlægsliste	8
Tegningsliste.....	8
Fotoliste.....	9
Bilag 1. Feltfotos	
Bilag 2. Oversigttegning med tegnforklaring.	
Bilag 3. Gittertegning.	

Abstract

Kampagne: 20-10-2009

Forundersøgelse af ca. 15000 kvm. stort areal ved Vemmelev forud for anlæggelse af kloakledning mellem Vemmelev og Korsør. Prøvegravningen gav ingen arkæologiske spor, muligvis fordi der tidligere havde været anlægsarbejder på stedet og man også havde kørt byggeaffald ud over området - undergrunden var stærkt omrodet, og derfor kunne dette have slettet kulturhistoriske spor.

Undersøgelsens forhistorie

Kampagne: 20-10-2009

Den 29. oktober 2008 anmodede bygherre Sydvestsjælland Museum om en udtalelse i henhold til Museumslovens §25 angående skjulte fortidsminder på arealet. Dette skete forud for et planlagt anlægsarbejde i forbindelse med anlæg af rensningsanlæg og kloak ved Vemmelev. Budget for forundersøgelsen blev udarbejdet af Sydvestsjælland Museum og sendt til Kulturarvsstyrelsen, hvorfra en godkendelse blev modtaget den 30. april 2009. Forundersøgelsen blev foretaget den 8. oktober 2009.

Administrative data

Kampagne: 20-10-2009

Ved forundersøgelsen deltog Stud.mag. Klaus S. Hvid og Museumsinspektør Henrik Høier (Daglig leder). Maskinkraft blev leveret af Vækst og Miljø, og opmåling blev foretaget af DKS, Sorø.

Topografi, terræn og undergrund

Kampagne: 20-10-2009

Arealet er beliggende på matr. 8g af Tjæreby by, Tårnborgh sogn umiddelbart nordvest for Vemmelev by.

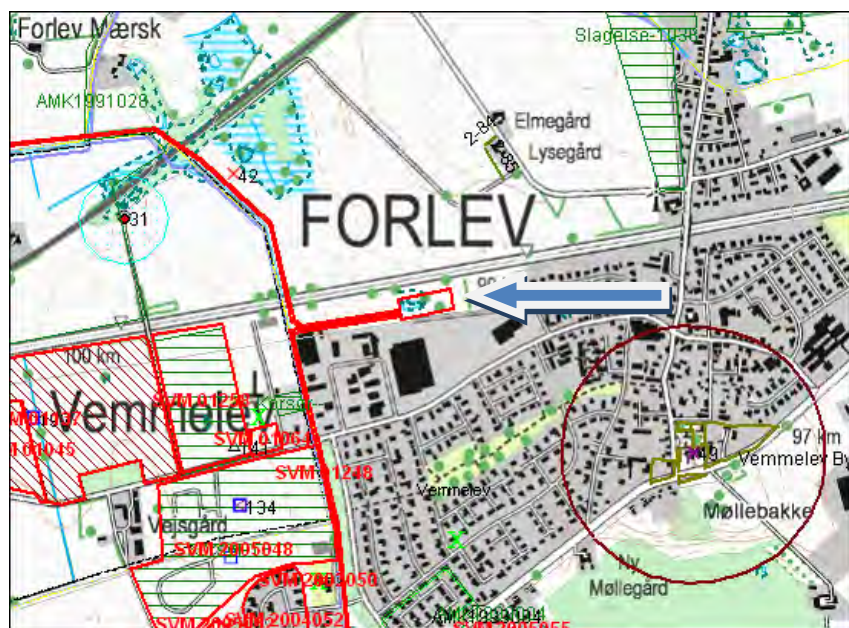
Selve området er terrænmæssigt et meget fladt og lavtliggende areal med en svag jævn stigning mod syd op mod Borgergade.

Selve muldlaget består af sandet brun muld. Et ret homogent muldlag der typisk veksler mellem 25 og 55cm i tykkelsen.

Undergrunden består af let sandet plastisk ler med enkelte mere sandede partier. Der forefindes på arealet kun meget få større sten. Selve området er temmelig forstyrret af kloak og ledningstracée, og der kan i undergrunden ligeledes erkendes adskillige kørespor hen over sagsarealet. Desuden er der tidligere blevet udkørt byggeaffald på området, således at der flere steder kan findes tykke lag af jord, brokker, asfalt, jern og andet affald.

I lokalområdet findes en hel del arkæologiske registreringer, der dateringsmæssigt tilskrives sig stort set alle de forhistoriske underperioder. De vigtigste af Sydvestsjælland Museums journalnumre er SVM 2003050, SVM 2004052, SVM 2005032, SVM 2005048, SVM 2005063 og senest SVM 01045, SVM 01137 og SVM 01257.

De mange arkæologiske registreringer i nærområdet skyldes sandsynligvis bl.a. den forholdsvis kystnære placering i gammel tid.

SVM01248-1. Undersøgelsesarealet, en rød rektangel, vist med blå pil.

Målesystem

Kampagne: 20-10-2009

De i alt 10 udlagte punkter i søgegrøfterne blev indmålt med GPS indenfor en nøjagtighed på et par centimeter.

Landmålerpunkterne blev modtaget pr. mail i System 34 Sjælland og blev derefter konverteret til KP2000 Sjælland ved hjælp af programmet MIFTrans 2006. Punkterne blev gemt under "Z:\Arkæologi\Journal\01248 Frølund-Hulby Kloak\GIS\Landmåler\S2000" under navnet "SVM01248_KP2000".

Fladetegningerne i 1:100 blev scannet ind, og ved hjælp af Adobe Photoshop blev de enkelte søgegrøfter delt op og gemt som PNG-filer under "Z:\Arkæologi\Journal\01248 Frølund-Hulby Kloak\GIS\Kp2000Sj".

I MapInfo blev arbejdsområdet "SVM01248-1_Rentegning.wor" oprettet, og de indscannede tegninger blev åbnet som rastertegninger i PNG-format og derefter orienteret vha. GPS-punkterne. Herefter blev alle anlæg og data på felttegningerne digitaliseret. De anvendte stamtabeller "Anlæg", "Felter", "Muld" og "Undergrund", alle forespørgsler samt arbejdsområder blev gemt i undermappen "Kp2000Sj".

Alle anlæg på felttegningerne blev optegnet med værktøjsknappen "Polygon", og i den tilhørende database "Anlæg" blev følgende kolonnefelter udfyldt : "T" med tegningsnummer, "Type" med typebetegnelse og "SVM" med journalnummeret.

I tabellen "Felter" blev søgegrøfterne rentegnet med værktøjsknappen "Polygon", og her blev grøftnummer og journalnummer indtastet hhv. i kolonnerne "Felt" og "SVM" i den tilhørende database.

I rentegningen blev muldtykkelsen markeret med værktøjsknappen "Symbol", en sort stjerne, og i den forbindelse blev muldtykkelsen indskrevet i den tilhørende tabel.

I rentegningen blev undergrunden ligeledes markeret værktøjsknappen "Symbol", en gul trekant, og samtidig blev undergrundbeskrivelse indtastet.

Der blev lavet forespørgsler på hver enkelt anlægstype, der fremkom ved rentegningen. I dette tilfælde var der 4 anlægstyper: "Vandrør", "Affaldslag", "Dræn" og "Kørespor".

Herefter blev alle forespørgsler og tabeller med undtagelse af "Muld" og "Undergrund" åbnet, således at der kunne udarbejdes et kortlayout, hvor de forskellige anlægstyper og søgegrøfter kunne angives med forskellige farver. Farvekodningen af de forskellige anlæg kan ses i de medfølgende bilag.

I et nyt arbejdsområde kaldet "SVM1248-1_Grid.wor" blev der oprettet et gitter med kun én celle på 80 x 80 meter. Herefter blev gitteret underopdelt i to dvs. 80 x 40 meter, og kun ét af disse blev anvendt, da grøfterne kunne være hér. Dette fik gittertegningsnummet GT01.

Den opdelte celle med tegning blev udprintet som PDF i fast målestok 1:200 og gemt under "Z:\Arkæologi\Journal\01248 Frølund-Hulby Kloak\Viden"

Herefter blev der oprettet et nyt kortlayout, hvor hele det rentegnede felt, gitteret, en tematisk tegnforklaring, nordpil samt målestok blev sat ind. Dette kortlayout blev også printet ud som PDF og gemt under "Z:\Arkæologi\Journal\01248 Frølund-Hulby Kloak\Viden".

Øvrige data

Kampagne: 20-10-2009

Under forundersøgelsen var vejret generelt godt med gode iagttagelsesmuligheder - en del sol og omkring 10 grader.

Undergrunden var forholdsvis fugtig og let at grave i. Som allerede nævnt var hele arealet meget forstyrret af tidligere anlægsarbejder og affaldsdeponering, og derfor var undergrunden stærkt omrodet og fyldt med kørespor. Dette gjorde observationer meget besværlige, og muligvis har den intensive aktivitet fjernet eventuelle arkæologiske spor. Til sidst skal nævnes, at vi visse steder simpelthen ikke turde prøvegrave af fare for at ramme diverse el- og vandledninger.

Fladetegning af grøfter med strukturer blev foretaget på A3 tegnefolie i målestok 1:100, og i alle grøfter blev der for hver 40. meter udsat målepunkter til senere indmåling med GPS.

SVM01248-1. En af de i alt fire søgegrøfter på sagsarealet. Bemærk de tykke lag af tilkørt materiale, der kan ses i profilen samt den forstyrrede undergrund – her en del asfalt fra affaldsdeponeringen.

Udgravningsmetode

Kampagne: 20-10-2009

Ved afrømningen af overjorden blev der anvendt en gravemaskine påmonteret en 2 meter bred planérskovl, og fremkomne strukturer i undergrunden blev ridset ind.

I alt trak vi 4 mindre søgegrøfter på sagsarealet. Da en stor del af sagsarealet i følge de indhentede kort skjulte nedgravede el- vand- og gasledninger valgte vi at undgå disse arealer ved prøvegravningen, og derfor blev kun en mindre del af området undersøgt.

Fladetegning af grøfter med strukturer blev foretaget på A3 tegnefolie i målestok 1:100, og i alle grøfter blev der for hver 40. meter udsat målepunkter til senere indmåling med GPS.

Da vi hverken stødte på anlæg eller fund af kulturhistorisk interesse, blev der ikke foretaget yderligere i sagen.

Undersøgelsens resultater

Kampagne: 20-10-2009

Der blev ved forundersøgelsen ikke lokaliseret spor af arkæologisk interesse på sagsarealet. Hele området var stærkt forstyrret af anlægsarbejder, ledningstracé og deponering af byggeaffald. Mulige kulturhistoriske spor kan derfor være ødelagt og borte.

Fremtidigt arbejde på stedet

Kampagne: 20-10-2009

Da hele området er præget af intensive anlægsarbejder og affaldsdeponering, kunne det tyde på, at eventuelle spor af kulturhistorisk værdi er blevet ødelagt og bortfjernet. Lignende forundersøgelser ved kommende jordarbejder inden for det umiddelbare nærområde vil derfor næppe resultere i fund af kulturhistorisk interesse.

Sydvestsjælland Museum d. 08-12-2009

Klaus S. Hvid

Anlægsliste

Anlæg	Hovedgruppe	Undergruppe	Datering	Fase	Tegn.	Indgår i	Består af
Kampagne: 20-10-2009							
1	Landtransport	Hjulspor, moderne kørespor	Nutid-Nutid				
2	Kulturlag	Udsmidslag, moderne affaldslag, op til 120 cm. dybt	Nutid-Nutid				
3	Vandteknisk anlæg	Dræn	Nutid-Nutid				
4	Kulturlag	Udsmidslag, Lavning med tørveforekomst fyldt med affald. Moderne	Nutid-Nutid				
5	Vandteknisk anlæg	Vandteknisk anlæg, Vandrør.	Nutid-Nutid				

Tegningsliste

Tegning	Målest ok	Type	Anlæg	Fund	Beskrivelse	Dato	Tegner
Kampagne: 20-10-2009							
T1	1:100	Oversigtstegning			Plantegning	08-10- 2009	Klaus S. Hvid

Fotoliste

Film	Billede	Motiv	Anlæg	Fund	Filmtype	Dato	Fotograf
Kampagne: 20-10-2009							
D1	1	Maskinen afrømmer muld på sagsarealet. Set fra S-V.			digitalt foto	08-10-2009	Henrik Høier
D2	2	Maskinen afrømmer muld på sagsarealet. Set fra S-V.			digitalt foto	08-10-2009	Henrik Høier
D3	3	Maskinen afrømmer muld på sagsarealet. Set fra V.			digitalt foto	08-10-2009	Henrik Høier
D4	4	Maskinen afrømmer muld på sagsarealet. Set fra V.			digitalt foto	08-10-2009	Henrik Høier
D5	5	Affaldslaget i grøft 2. Set fra V.			digitalt foto	08-10-2009	Henrik Høier
D6	6	Affaldslaget i grøft 2. Set fra V.			digitalt foto	08-10-2009	Henrik Høier
D7	7	Søgegrøft med udsigt over det vestlige areal. Set fra Ø.			digitalt foto	08-10-2009	Henrik Høier
D8	8	Søgegrøft med udsigt over det vestlige areal. Set fra Ø.			digitalt foto	08-10-2009	Henrik Høier

Bilag 1

01248D01.JPG

01248D02.JPG

01248D03.JPG

01248D04.JPG

01248D05.JPG

01248D06.JPG

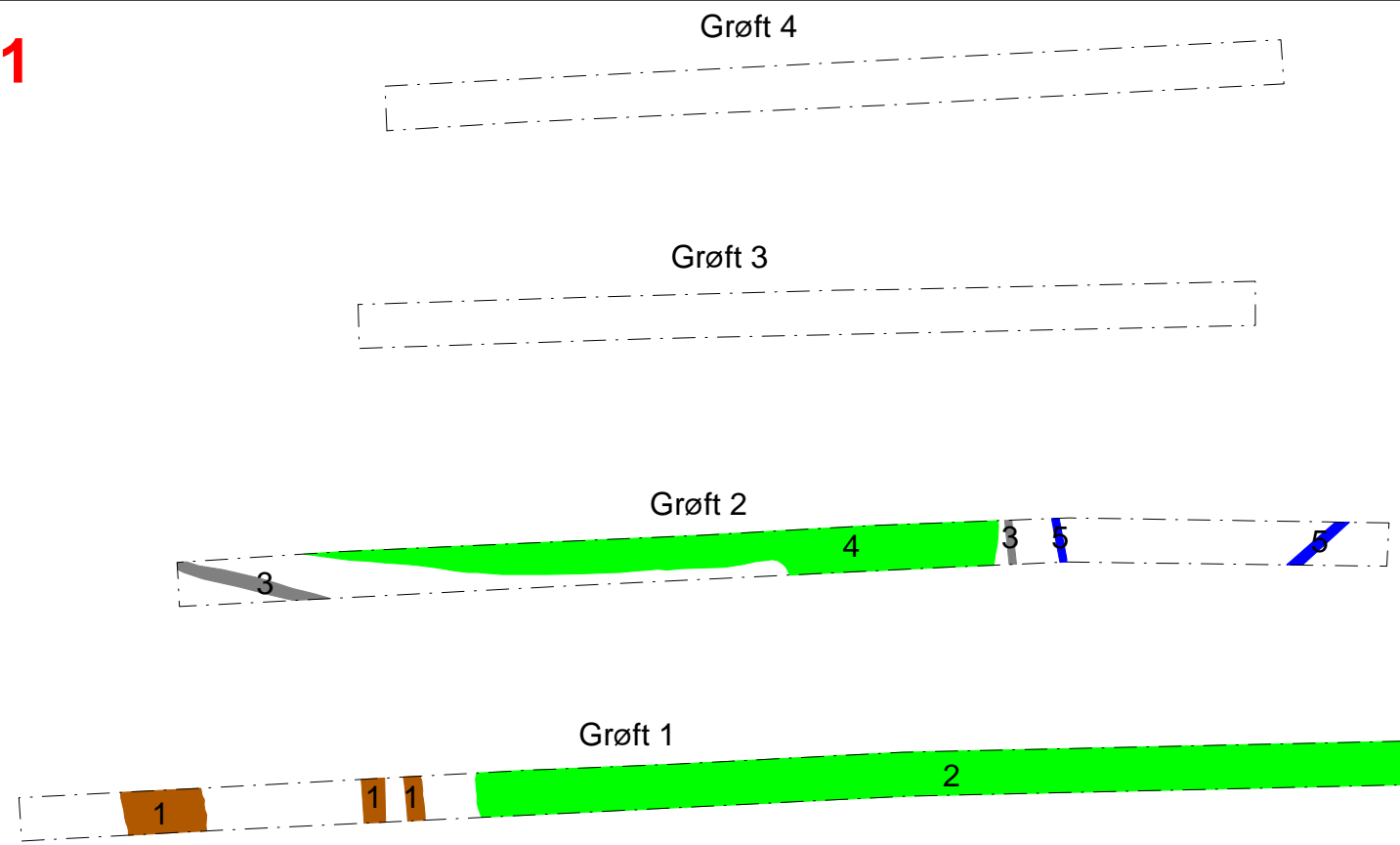

01248D07.JPG

01248D08.JPG

GT1

- Felt
- Vandrør
- Affaldslag
- Dræn
- Kørespør

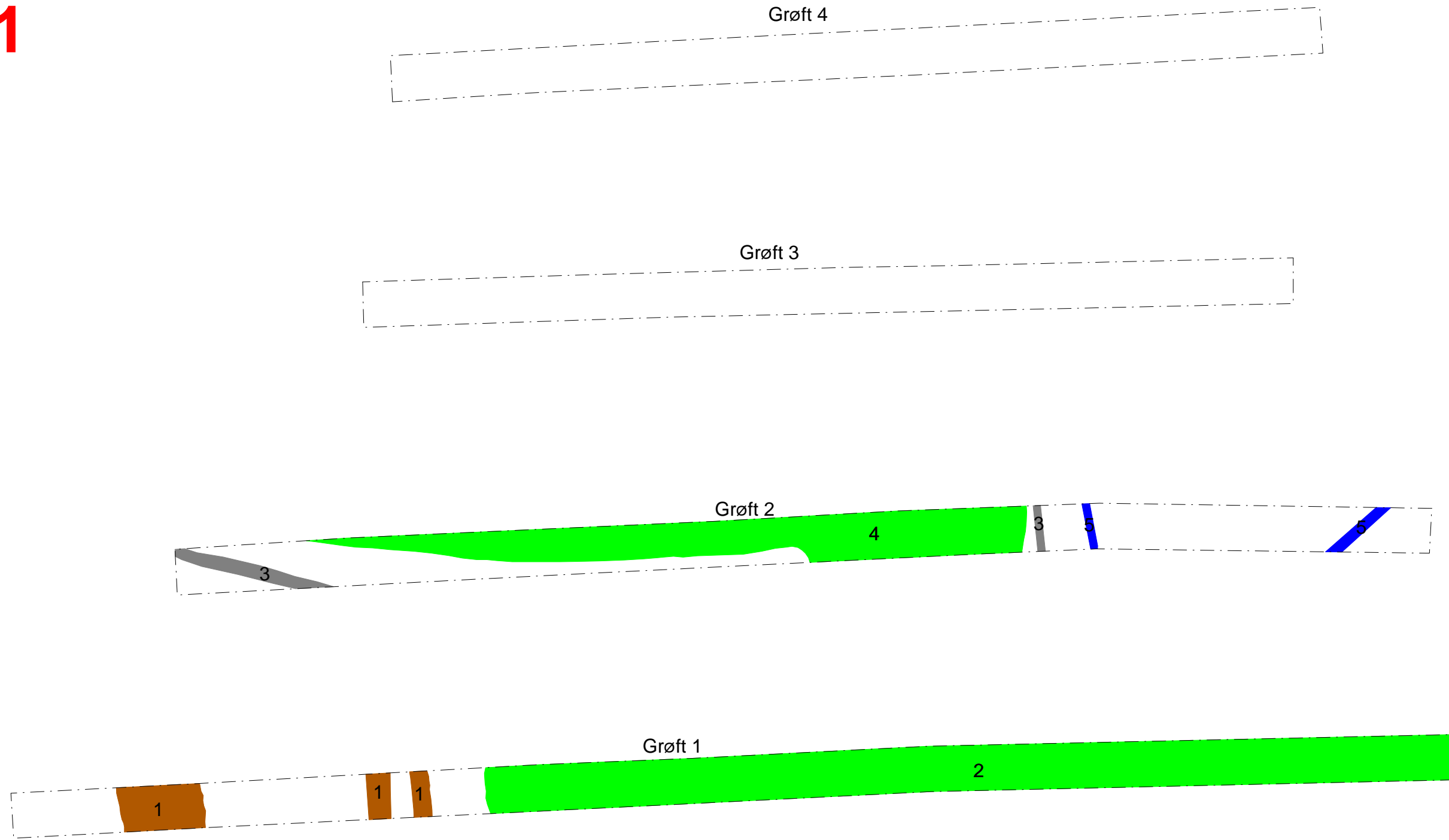
0 5 10 15 20 25

Meter

GT1

Sydvestsjællands Museum		
Arkæologi		
<small>Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. 57834063 Fax.</small>		
Frølund-Hulby Kloak	J.Nr. SVM01248-1	
GT1	Målforhold: 1:200	
Dato: 20.10.2009 / 13:07:33	Init.: MLB	